

Magnum Bullarium Romanum, Seu Ejusdem Continuatio

Quæ Supplementi loco sit, tum huicce, tum aliis quæ præcesserunt
Editionibus, Romanæ, & Lugdunensi ...

Constitutiones Variorum Pontificum in præcedentibus Editionibus
desideratas, summoque studio hinc inde conquisitas complectens

Luxemburgi, 1741

16. Dum intra &c. Institutio Capituli secundæ Foundationis Decem
Canonicorum in Ecclesiâ Collegiatâ S. Petri Lovanii: Anno 1443.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74452](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74452)

ANNO
1443.XVI.
Ex Op.
Dipl. Mi-
raei Tom.
2, pag. 896.

Institutio Capituli secundae Fundationis Decem
Canonicorum in Ecclesiâ Collegiata S. Petri
Lovanii: Anno 1443.

EUGENIUS EPISCOPUS,

*Servus Servorum Dei, dilectis Filiis Abbati
Monasterii Beatae Mariae Middelburgensis
Traiectensis Diocesis, & Praeposito Sancti
Petri Traiectensis, ac Archidiacono An-
verpiensi Cameracensis Ecclesiarum, Salutem
& Apostolicam Benedictionem.*

DUm intra pectoris nostri Arcana revolvimus,
& Paterna meditatione pensamus, quod per
Litterarum Studia Viri efficiuntur idonei, quorum
doctrina salutaris Civitatem Dei laetificat, ignoran-
tiae nubila repelluntur, Divini nominis, fideique
cultus protenditur, iustitia colitur, tam publica,
quam privata res utiliter geritur, omnisque pro-
speritas humanae conditionis augetur, merito in-
ducimur Curam Pastoralem circa ea sollicitius im-
pendere, per quae Studia huiusmodi vigere &
incrementum suscipere valeant, ac venae irrigui
Fontis, scientiarum pocula, cum quibus illa hau-
rientes, ignorantiae profugatis tenebris, post ac-
quisitam notitiam summi Opificis, in illius manda-
torum via directi, per donum sapientiae ad veri
luminis claritatem perveniant, jugiter scaturientes,
penuria rerum nullatenus obturentur.

Sanè sicut pro parte dilectorum Filiorum
Universitatis Studii oppidi Lovaniensis, Leo-
diensis Diocesis, nobis nuper exhibita peti-
tio continebat, licet dicti Studii, quod in pra-
fato oppido felicis recordationis Martinus Papa
Quintus Praedecessor noster in omnibus, prae-
quam in Theologiae, instituit primò, & deinde
Nos, eodem Praedecessore, sicut Altissimo placuit,
de medio sublato, divina favente Clementia ad
apicem summi Apostolatus assumpti, etiam in ipsa
Theologiae ibidem vigere, & observari volumus
Facultatibus, plantatio nova existat, illa tamen,
Altissimo annuente plurimum numero Supposito-
rum pollet, & ejus Universitas ab ejus initio in-
telligentiae splendore illustratos palmites produ-
xit, & enutrivit.

Cùm autem, sicut eadem petiitio subjungebat,
licet praefatum Studium Suppositorum multitudine
ne polleat, ex eo tamen, quod quindecim, qui
de Patronatu Brabantiae pro tempore existentis
Ducis etiam tunc existebant, in Collegiatis infra
limites Ducatus Brabantiae consistentibus Ecclesiis,
Canonicatus, & Praebendae pro remuneratione il-
lorum, qui in ipso Studio pro tempore legent, &
regent, sub certis modis, & formis deputati, etiam si
deputationes huiusmodi fortiri possent, sicuti
nondum in omnibus fortitè sunt effectum plenum,
& debitum, pro illorum remuneratione non suffi-
ciunt, & dictum Studium, licet locus amenissimus,
copiâ rerum, & temperie aeris, atque aliis
necessariis commoditatibus refertus, atque ad re-
cipiendum, & sustentandum generale Studium plu-
rimùm aptus, & idoneus existat, demptis gabellis,
sive assibus ibidem solvi, & recipi solitis, ac ex
illis provenientibus emolumentis, quae absque li-
centia, voluntate, seu permissione praefati Ducis
recipi nequeunt, tantis facultatibus in communi
non abundat, de quibus in his indeficiens provi-
sio fieri valeat, ipsi, Universitas Studii, qui aliàs
non habent, unde Magistris, Doctoribus, Licen-

tiatis, & aliis in dicto Studio pro tempore Legen-
tibus, & Regentibus, per quorum Doctrinarum
Semina mortalibus omnibus ad bene, beateque
vivendum via praebetur, & illi ad arcana mundi
cognoscenda introducuntur, congruè provideri po-
terit, multipliciter timeant, quod sui alumni tam
copiosè tamque fructuosè allesti, ob dotis, &
alimentorum, praefatis Magistris, Doctoribus,
Licentiatis, & aliis Legentibus, & Regentibus
pro tempore necessariò ministrandorum, defectum,
aliquo turbinis flatu etiam ex quacumque levi cau-
sa prorumpente, aut parvo familiaris rei detrimen-
to, vel alia quavis necessitate occurrente, tam-
quam famelici dispergentur, ut dictum Studium
ob rerum carentiam ad nihilum penitus redigetur.

Pro parte dilectorum Filiorum nobilis Viri
Philippi, Burgundiae & Brabantiae Ducis, ac
Burgimagistrorum, Scabinorum, Consulium, &
Rectorum oppidi, illiusque & Studii praedicto-
rum Universitatum, nobis fuit humiliter suppli-
catum, ut ad profectum Orthodoxae fidei, &
salutem plurimorum, necessitatibus, & indigentis
Studii huiusmodi opportunè providere de be-
nignitate Apostolica dignemur.

Nos igitur, in quorum manibus Universitas
Studii huiusmodi, omnibus, & singulis aliis à
praemissis provisionibus pro Legentibus, & Re-
gentibus in dicto Studio per dictam Sedem, &
ejus auctoritate quomodolibet constitutis spontè,
& liberè cesserunt, quique cessionem huiusmodi
admisimus, modum, & formam deputationis,
ac verum annuum valorem, cum qualitatibus
quindecim Canonicatum, & Praebendarum, nec
non Ecclesiarum, in quibus Canonicatus, &
Praebendae ipsi existunt, nomina, ac si specificè,
singulariter, ac individualiter expressa forent,
praesentibus pro expressis habentes: Attendentes
etiam, quod praefata Sedes, quae omnium spiri-
tualium rerum provida administra existit, cujus-
libet commendabilis exercitii constantissima adju-
trix esse debet, & cupientes dictum Studium,
ut ex ipso Ecclesiae militanti, & Reipublicae com-
moditas, praesidium, & decus assidue prae-
parentur, & adsint, tanquam firmis anchoris stabili-
tum, in prosperitatis portu absque timore futuri
periculi immobile permanere, ac Magistros, & Do-
ctores, Licentiatos & alios, ad continuationem tam
laudabilis, & necessarii exercitii tantò amplius
animari, quo ex hoc ibidem pro suis incumben-
tibus supportandis pro tempore oneribus sibi li-
beraliter sentiant provideri, huiusmodi supplica-
tionibus inclinati Discretioni vestrae per Apostolica
scripta committimus, & mandamus, quatenus
vos, vel duo, aut unus vestrum, si per summa-
riam informationem super his per nos recipien-
dam praemissa vera esse repereritis, pro directione
feliciori, subsistentia, & conservatione praefati
Studii de Hakendovel, cujus viginti quinque, de
Holsbeke, cujus decem & novem, de Cortbeke
Over-Loe, cujus sexdecim, de Linckeris inferiori,
cujus triginta quatuor, de Knexel, cujus etiam
decem & novem marcarum Argenti, nec non
de Brecht, cujus nonaginta, de Scelle, cujus octua-
ginta, de Arbore (Boom) cujus etiam octuaginta,
& de Erps, cujus centum Librarum Turonensium
parvarum fructus, redditus, & proventus, se-
cundum communem aestimationem, valorem an-
nuum, ut asseritur, non excedunt, Leodiensis
praedictae, & Cameracensis Diocesis Parochiales
Ecclesias, cum omnibus juribus, & pertinentiis suis,
Collegiatae, & Parochiali Ecclesiae S. Petri praefati
Oppidi, in qua praeter illius Plebaniam, cui
ejusdem Parochianorum animarum cura imminet,
decem & octo Canonicatus & Praebendae, quo-
rum quindecim de Patronatu dicti Ducis Braban-

ANNO
1443.

ANNO
1443.

tiae existentis pro tempore existunt, & alii ad Collationem, & provisionem dilectorum Filiorum Decani, & Capituli ipsius Ecclesiae Sancti Petri Lovaniensis pertinent, fore noscuntur, ultra illos pro quindecim, vel tot, sicut singulis considerandis sollicitè consideratis nobis videbitur, inibi de novo creandis, & instituendis Canonicatibus, & Præbendis, qui per alios, quàm in ipso Studio Legentes, & Regentes pro tempore obtinere nequibunt, auctoritate nostra in perpetuum uniat, annectatis, & incorporatis.

Ita quod simul, vel successivè cedentibus, vel decedentibus singulis dictarum Parochialium Ecclesiarum Rectoribus, sive illas alias quomodolibet dimittentibus, liceat præfatis Universitati Studii per se, vel alium, vel alios corporalem possessionem singularum Parochialium Ecclesiarum, etiam si ex quavis causa dispositioni Apostolicæ specialiter, vel generaliter reservatæ fuerint, iuriumque, & pertinentiarum prædictorum auctoritate propria liberè apprehendere, ejusque fructus, redditus, & proventus, reservatis prius, & ante omnia per vos de eis pro singulis perpetuis Vicariis in singulis Parochialibus Ecclesiis prædictis per locorum Ordinarios ad exercitium curæ animarum Parochianorum earundem instituendis, singulis congruis portionibus, de quibus ipsi Vicarii sustentari, Episcopalia Jura solvere, & alia eis incumbentia pro tempore onera supportare commodè poterunt, in usus, & utilitatem obtinentium pro tempore creandos & instituendos Canonicatus, & Præbendas hujusmodi percipere, convertere, & perpetuè retinere, Diocesanorum Locorum, & cujuslibet alterius Licentiæ super hoc minime requisitâ.

Et insuper si unionem, annexionem, & incorporationem hujusmodi per vos, ut præmittitur, vigore præsentium contigerit fieri, quamprimum illæ per vos factæ fuerint, in ipsa Ecclesia Sancti Petri ultra dictos decem, & octo inibi existentes, quindecim, vel tot, sicut fructibus, redditibus, & proventibus, qui ex omnibus Parochialibus Ecclesiis prædictis, præfatis reservandis, pro Vicariis portionibus defalcatis, resultabunt, attentis, vobis videbitur pro formatis in Theologia Baccalaureis, sive in illa, aut Medicina, vel qui per triennium legerunt, vel rexerunt, post susceptionem Magisterii gradus in artibus Magistris, sive in utroque, vel altero Jure Doctoribus, aut cum rigore examinis Licentiat, in eodem Studio Legentibus pro tempore eadem auctoritate creatis, institutis, ac pro ipsorum dote resulantibus fructus, redditus, & proventus prædictos, inter obtinentes pro tempore creandos, & instituendos Canonicatus, & Præbendas, eosdem æqualiter percipientes, deputatis, & assignatis, illisque pro decore, venustate, profectu, & utilitate dictæ Ecclesiae Sancti Petri, secundum vestræ discretionis arbitrium onera adjiciatis, & imponatis, nec non statuatis, decernatis, & ordinatis, quod ex tunc perpetuis futuris temporibus in præfata Ecclesia Sancti Petri Canonicatum, & Præbendarum numerus, qui inibi usque non fuit, tot, quot in ea dicto vigore creabitur, & instituetur, Canonicatum, & Præbendarum numero sit, & censeatur adauctus, ac quod singulis Canonicatibus, & Præbendis creandis, & instituendis hujusmodi nullus Sacer Ordo annexus esse, quodque Magistri, Doctores, Licentiat, & Baccalaurei in dicto Studio Legentes, & Regentes, ac præfatos creandos, & instituendos Canonicatus, & Præbendas obtinentes pro tempore, cum resultantibus ex Parochialibus Ecclesiis, ultra portiones hujusmodi, atque aliis licitis modis acquirendis, præter, & absque hoc, quod aliqui percipiant de decem, & octo Canonicatum, & Præbendarum prædictorum fructibus, redditi-

bus, & proventibus contenti manere debeant, ac infra, & extra præfata Ecclesiam Sancti Petri cum habitu, & Religione, ac sine illis incedere, nec non Stallum in Choro, locumque, & vocem in Capitulo habere, ac privilegiis, favoribus, libertatibus, immunitatibus, & indultis quibuslibet in omnibus singulis pari modo absque differentia quacumque uti, frui, gaudere possint, & debeant, sicuti personæ præfatos decem, & octo Canonicatus, & Præbendas obtinentes pro tempore solitæ fuerunt, & existunt, incedere, & habere, ac uti, frui, & gaudere; Ac quod ad singulos creandos, & instituendos Canonicatus, & Præbendas, primaria vice, & deinde Magistri, Doctores, Licentiat, & Baccalaurei, ut præfertur, nec non ad tres ex decem & octo Canonicatibus, & Præbendis, ad collationem, & provisionem Decani & Capituli pertinentes hujusmodi Canonicatus & Præbendas, & ad Plebaniam ipsius Ecclesiae S. Petri perpetuis futuris temporibus, quoties illorum vacationes occurrerint solum, & duntaxat, ac in Theologia Magister, vel formatus Baccalaureus in dicto Studio Legentes, vel Regentes pro tempore, & nulli alii, per Burgimagistros oppidi præsentari, & in Plebania, cujus viginti octo, ac tribus ex decem & octo Canonicatibus, & Præbendis, quorum singulorum tredecim marcarum argenti, fructus, redditus, & proventus, secundum æstimationem prædictam, valorem annum, ut etiam asseritur, non excedunt, per Decanum, & Capitulum Ecclesiae Sancti Petri, in singulis quoque creandis, & instituendis Canonicatibus, & Præbendis hujusmodi per Abbatem Partensem, Leodiensis Diocesis, vel Præpositum (Monasterii) S. Gertrudis oppidi præfati per Præpositum gubernari soliti, dilectos Filios, sive eundem Decanum, ad quem fuerit pro tempore habitus recursus præsentandi, ut præfertur, toties, quoties institui, ac in corporalem possessionem illius, seu illorum, ad quem, seu quos præsentantur pro tempore, iuriumque, & pertinentiam suorum omnium induci, & indutum defendi, amotis ex illa, seu illis illicitis detentionibus quibuscumque, ac præsentandos ad Præbendas, in quibus instituentur, in dicta Ecclesia Sancti Petri in Canonicos, & in Fratres recipi, Stallo eis in Choro, & Loco in Capitulo ipsius Ecclesiae cum plenitudine Juris Canonici assignatis, & ad Plebaniam hujusmodi, ut est moris, admitti, illisque de Plebania, ac trium ex decem, & octo Canonicatibus, & Præbendis, nec non creandorum, & instituendorum Canonicatum, & Præbendarum, prout quemlibet eorum contingerit, fructibus, redditibus, & proventibus, Juribus, & obventionibus universis, integrè responderi facere, liberè ac licitè possint & debeant absque omni impedimento: Quodque sic præsentati, & instituti pro tempore Plebanus, & Canonici præbendati dictæ Ecclesiae S. Petri solum, & duntaxat censeantur, & existant, quamdiu in præfato Studio sine intermissione legerint, vel rexerint, ac quod eorum singulis, impedimento non extante legitimo in ipso Studio legere, vel regere cessantibus, cessantium legere, vel regere eorundem, nisi infra certum peremptorium competentem, per Abbatem, Præpositum, vel Decanum prædictos eis ad hoc assignandum terminum legere, vel regere cum effectu reinceperint, & sine fraude continuaverint, Plebania, Canonicatus, & Præbenda, per cessationem hujusmodi eo ipso vacare censeantur, ac in eorum Locis, quoties id evenire contigerit, alii modis, & formis similibus illico substituantur, & subrogentur.

Super quibus omnibus, & singulis nobis, & illis plenam, & liberam tenere præsentium licen-

ANNO
1443.

tiam

ANNO
1362.

tiam concedimus, & etiam facultatem. Cæterum ut præmissa omnia singula debito quantocius valeant demandari effectui, & per hoc fructus succedat exoptatus, à singulis Rectoribus singularum Parochialium Ecclesiarum, ac personis obtinentibus ad præsens Plebaniam, & singulos ex tribus de decem & octo Canonicatibus, & Præbendis præfatis Plebanie, & singulorum ex tribus Canonicatibus, & Præbendis hujusmodi resignationes, si eas simul vel successive in vestris manibus spontè, & liberè facere voluerint, auctoritate præfata hac vice duntaxat recipiatis, & admittatis, eisque per vos receptis, & admissis singulis Rectoribus, & personis obtinentibus Plebaniam, ac tres Canonicatus, & Præbendas hujusmodi, ne propter resignationes ipsas nimium dispendium patiantur, super fructibus, redditibus, & proventibus per eis resignandorum Ecclesiarum, & Plebanie, ac Canonicatum, & Præbendam prædictorum, prout illas resignaverint, singulas annuas pensiones, de quibus secundum vestra discretionis arbitrium se rationabiliter contentos reddiderunt, eisdem resignatoribus quoad vixerint, vel Procuratoribus suis ad hoc sufficientia mandata habentibus per universitatem Studii hujusmodi singulis annis in locis, & terminis per vos ad hoc constituendis, ac sub excommunicatione per nos in scriptis ferenda, quam singuli dictos creando Canonicatus, & Præbendas obtinentes pro tempore, si Universitas Studii præfati in solutione singularum pensionum hujusmodi, in eisdem locis, & terminis, vel infra triginta dies, singulos terminos ipsos immediatè sequentes, hujusmodi faciendi defecerint, sint negligentes, vel remissi fuerint, quoties hoc e venerit, sententiam, à qua aliquis ex ipsis, donec de singulis pensionibus eis, quos illæ contingent, vel etiam suis Procuratoribus integrè satisfactum, aut cum altero eorum amicablem concordatum fuerit, ab alio quam Romano Pontifice, præterquam in Articulo mortis constitutus absolvi nequeat, lapsis singulis terminis eisdem incurrat: Et si, quod absit, ipsi Universitas Studii, obtinentes creando Canonicatus, & Præbendas hujusmodi, eamque sententiam per sex menses ex tunc immediatè sequentes sustinere permiserint, singulæ incorporaciones, annexiones, & uniones de singulis Parochialibus Ecclesiis, cum quorum Rectoribus defectus solutionum commissi fuerint pro tempore, factò hujusmodi dissolutæ sint, ac illorum Ecclesie Parochiales, nec non Plebania, ac singuli, ex resignandis Canonicatibus, & Præbendis prædictis per resignationes eorum, qui illas resignaverint, vacare censeantur eo ipso, integrè faciendam eadem auctoritate reserves, constituatis, & assignetis, facientes singulis Rectoribus, ac Personis, Plebaniam, & singulos Canonicatus, & Præbendas resignandos obtinentibus, prædictas singulas pensiones, prout eos contingent, juxta reservationis, Constitutionis, & Assignationis per nos faciendam formas, continentias, & tenores integrè persolvi, contradictores auctoritate nostra, appellatione postposita, compescendo.

Noc obstantibus generalibus, & specialibus per Nos, & dictam Sedem, ac nostra, & ipsius Sedis, vel quavis alia auctoritate, de Ecclesiasticis Beneficiis pactis, & inantea faciendis, sub quacunque forma, vel expressione verborum, reservationibus, atque aliis Apostolicis Constitutionibus, & Ordinationibus, nec non præfate Ecclesie Sancti Petri Juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis alia firmitate roboratis statutis, & Consuetudinibus contrariis quibuscumque. Aut si aliqui Apostolica vel alia quavis auctoritate in ipsa Ecclesia Sancti Petri in Canonicos sint recepti, vel ut recipiantur, insistant, seu si super provisionibus sibi

faciendis de Canonicatibus, & Præbendis ejusdem Ecclesie Sancti Petri speciales, vel aliis Beneficiis Ecclesiasticis in illis partibus generales dictæ Sedis, vel Legatorum ejus Litteras impetrarint, etiam si per eas ad inhibitionem, reservationem, & decretum, vel aliàs quomodolibet sit processum.

Quas quidem Litteras, & per illas habitos Processus, ad Parochiales Ecclesias, & ex illarum fructibus, redditibus, & proventibus creando, & instituendos, nec non tres ex decem, & octo Canonicatibus, & Præbendis, Canonicatus, & Præbendas, & Plebaniam prædictos volumus non extendi, sed nullum per hoc eis quoad assequutionem Canonicatum, & Præbendam, seu Beneficiorum aliorum præjudicium generari: Aut si Venerabilibus Fratribus nostris Leodiensi, & Cameracensi Episcopis, ac præfatis Decano, & Capitulo, vel quibusvis aliis communiter, vel divisim à dicta sit Sede indultum, quod ad receptionem, vel provisionem alicujus, aut præstationem, vel solutionem cujusvis minimè teneantur, & ad id compelli, aut quod interdicti, suspendi, vel excommunicari non possint, quodque de Canonicatibus, & Præbendis præfate Ecclesie Sancti Petri, vel aliis Beneficiis Ecclesiasticis, ad eorum collationem, provisionem, præstationem, seu quamvis aliam dispositionem, conjunctim vel separatim, spectantibus, nulli valeat provideri per Litteras Apostolicas, non facientes plenam & expressam, ac de verbo ad verbum de indulto hujusmodi mentionem, ac quibuslibet Privilegiis, Indulgentiis, & Litteris Apostolicis specialibus, vel generalibus quorumcumque tenorum existant, per quæ præsentibus non expressa, vel totaliter non inserta, effectus earum impediti valeat quomodolibet vel differri, & de quibus quorumque totis tenoribus de verbo ad verbum habenda sit in nostris Litteris mentio specialis: Seu si præsentandi & instituendi pro tempore prædicti præsentantes non fuerint, ad præstandum de observandis statutis & Consuetudinibus dictæ Ecclesie Sancti Petri solita Juramenta, dummodò in absentis suis per Procuratores idoneos, & cum ad Ecclesiam ipsam accesserint, corporaliter ista præstent.

Attentè quoque provideatis, ne in aliqua resignationum earundem, si fiant ex parte alicujus resignantium, & Universitatis eorumdem, aliqua pravitas interveniat, sive etiam corruptela.

Nos enim ex nunc irrita, & inania decernimus omnes & singulos processus, quos haberi, ac sententias, Censuras, & pœnas, quas ferri & promulgari, ac quicquid contra tenorem & effectum præsentium per Sedem eandem, sive aliàs per quemque Apostolica vel alia quavis auctoritate scienter vel ignoranter contigerit attentari.

Datum Senis Anno Incarnationis Dominicæ Millesimo quadringentesimo tertio, X. Kalend. Junii, Pontificatus nostri Anno tertio decimo.

Nuntiat Episcopo Trajectensi, quod Ducatum Clivensem ab omni Potestate Spirituali Archiepiscopi Colonienfis, & Episcopi Monasteriensis eximat, dictoque Trajectensi injungit, ut Episcopum Titularem deputet, qui Episcopalis muneribus juxta beneplacitum Ducis fungatur: Anno 1444.

EUGENIUS EPISCOPUS,

Servus Servorum Dei, Venerabili Fratri Episcopo Trajectensi Salutem & Apostolicam Benedictionem.

Pastoralis officii desuper nobis divinà providentiâ commissi debitum postulat & requirit, ut contra nostrorum & Romanæ Ecclesie rebellium

ANNO
1436.XVII.
Ex Cod.
Diplom.
Leibnitii
Tom. 2.
pag. 168.